

רע"פ 5449/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 5449/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לנוער בתל אביב-יפו מיום 14.7.2014 בע"פ 25020-03-14 שניתן על ידי כבוד השופטים: ד' ברלינר - נשיאה, ג' קרא - סג"נ ומ' סוקולוב

בשם המבקש: עו"ד שאדי כבהא

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לנוער בתל אביב-יפו (הנשיאה ד' ברלינר, סגן הנשיאה ג' קרא והשופטת מ' סוקולוב) בע"פ 25020-03-14 מיום 14.7.2014, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לנוער בתל אביב-יפו (השופטת ט' פרי) בת"פ 35336-09-12 מיום 26.1.2014.

רקע והליכים

2. המבקש הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של נשיאת אקדח ותחמושת; החזקת רכוש החשוד כגנוב; והפרעה לשוטר במילוי תפקידו. על פי עובדות כתב האישום, ביום 7.9.2012 בשעה 01:30 לערך, הלך המבקש ביחד עם הנאשם הנוסף בתיק (להלן: הנאשם הנוסף) ונשא עמו אקדח ובו מחסנית של כדורים. באותה עת, עבר במקום שוטר סיור שקרא להם לעצור. המבקש ברח ואילו הנאשם הנוסף

עמוד 1

עוכב על ידי המשטרה. במהלך מנוסתו, נפגע המבקש מרכב חולף, אך המשיך במנוסתו תוך השלכת חולצה השייכת לנאשם הנוסף ובה האקדח עם המחסנית. המבקש צירף להליך זה, תיק נוסף שהתנהל נגדו - ת"פ 29210-08-12 - שעניינו שימוש באופנוע ללא רשות בעליו, ונהיגה בו בלא שיש ברשותו רישיון נהיגה ופוליסת ביטוח, וכן החזקת נכס החשוד כגנוב.

3. בית משפט השלום הפנה את המבקש לקבלת תסקיר שירות מבחן לנוער בעניינו. בדיעבד, היו בפני בית משפט השלום מספר תסקירים שהאחרון בהם מיום 25.12.2013. מן התסקיר האחרון עולה כי בעוד שבעבר קיים המבקש קשר רציף עם שירות המבחן, לאחר מעצרו בספטמבר 2013, לא הקפיד הוא על קשר סדיר עד שהוא ניתק אותו באופן מוחלט. צוין גם כי המבקש אינו נמצא במסגרת תעסוקתית או לימודית וכי הוא אינו מרגיש צורך בהליך טיפולי. שירות המבחן התרשם עוד כי יש למבקש קושי להתנהל על פי כללים ונורמות חברתיות תקינות וכי הוא תופס את גורמי החוק כגורמים עוינים. עוד צוין כי קיים סיכון שהוא יהיה מעורב פעם נוספת בפלילים. לנוכח האמור, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו. במהלך התקופה שבה הופנה המבקש לתסקירי שירות המבחן, בית המשפט הפנה אותו גם לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות שירות. בפעם הראשונה, המבקש הופנה בטעות כאשר הכוונה הייתה להפנות את הנאשם הנוסף. אולם, לאחר שהממונה כבר פגש את המבקש, הורה בית המשפט לממונה על עבודות שירות להגיש את המלצתו לעניין יכולתו של המבקש לבצע עבודות שירות. הממונה ציין כי המבקש לא כשיר לביצוע עבודות שירות בשל קשריו הפליליים. ביום 26.1.2014 גזר בית משפט השלום את דינו של המבקש. בית המשפט עמד על חומרת העבירות אותן הוא ביצע ועל הסיכון הטמון בהן לחיי אדם. צוין כי סיכון זה לחיי אדם מצדיק הטלת מאסר בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בית המשפט שקל לחומרה את העובדה כי העבירות המיוחסות לו בתיק המקורי ובתיק שצורף בוצעו במהלך תקופה של פחות משנה. נקבע גם כי המבקש לא השכיל להסתייע בגורמי הטיפול והביע חוסר רצון לאפיק טיפולי. לקולה, שקל בית המשפט את גילו של המבקש והיותו קטין בעת ביצוע העבירות; נסיבות חייו; העובדה כי אין לו עבר פלילי; וכן את הודייתו. לנוכח האמור, גזר עליו בית המשפט עונש של 7 חודשי מאסר בפועל; מאסר על תנאי; פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של שמונה חודשים בפועל ושל שישה חודשים על תנאי.

4. המבקש ערער על גזר הדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, וטען שלוש טענות מרכזיות. ראשית, כי הפנייתו לחוות דעת של ממונה על עבודות שירות, יצרה אצלו ציפייה לריצוי עונשו בעבודות שירות ועל כן יש מקום לבחון אפשרות זו פעם נוספת; שנית, כי הוא לא שיתף פעולה עם שירות המבחן עקב המצב הנפשי שהיה שרוי בו בעקבות כתב אישום אחר שהוגש נגדו ושעניינו עבירות מין במשפחה - המבקש טוען לחפותו באותו תיק והתיק מתנהל היום בבית המשפט המחוזי (להלן: כתב האישום הנוסף), וכן משום שהוא הניח, בעקבות ההפניה לממונה על עבודות שירות, כי התיק הנוכחי יסתיים בריצוי עונש בעבודות שירות; שלישית, כי יש לגזור גזירה שווה בינו לבין הנאשם הנוסף שהוטל עליו עונש של שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור וקבע כי התנהגותו של המבקש - החזקת נשק עם מחסנית כדורים, בריחה מהשוטרים, והשלכת האקדח במהל המנוסה - אינה משקפת התנהגות של קטין אלא של "מקצוען". עוד נקבע כי מדיניות הענישה בעבירות מן הסוג הזה היא של הטלת מאסר בפועל. אשר לציפיותו של המבקש, נקבע כי בפעם הראשונה המבקש ידע שהופנה בטעות לממונה על עבודות שירות ולכן לא היה מקום לפתח אינטרס הסתמכות, ובפעם השנייה החלטת בית המשפט להפנותו לממונה על עבודות שירות התבססה על העובדה שהממונה כבר פגש את המבקש וכל שנותר הוא לסכם את ממצאיו, ולכן, אין די בהחלטה זו כדי ליצור הסתמכות שיש בה כדי לאיין את שיקולי הענישה האחרים. אשר להתנהלות המבקש מול שירות המבחן, נקבע כי התמונה העולה מכל התסקירים היא כי המבקש ניתק את הקשר עם שירות המבחן משום שהוא לא חש צורך בטיפול, ולא משום שהוא חווה טראומה בעקבות הגשת כתב האישום הנוסף נגדו. לבסוף, נקבע כי חלקו של המבקש בביצוע העבירה אינו זהה לחלקו של הנאשם הנוסף, שכן המבקש הוא המבצע העיקרי והדומיננטי בעוד שהאחרון הוא בגדר

הבקשה

5. במסגרת בקשת רשות הערעור, המבקש טוען כי יש לקבל את בקשתו משיקולי צדק. נטען כי שגה בית המשפט בכך שלא נתן משקל מספק לגילו הצעיר, לנסיבות חייו הקשות, ובכללם גדילתו במשפחה קשת יום ובשכונת מצוקה, היותו נעדר עבר פלילי; הודאתו, והבעת חרטה מצדו. עוד טוען המבקש כי בקשתו להפסיק את הקשר עם שירות המבחן לא מעידה על העדר רצון להשתקם אלא מקורה בשתי סיבות. ראשית, בשל הנחה שגויה שלו לפיה ההליך יסתיים בעבודות שירות, ואשר נוצרה אצלו בעקבות הפנייתו פעמיים לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות, מבלי שיצוין כי "אין על המבקש לפתח ציפיות". שנית, המצב הנפשי שהיה שריו בו בעקבות הגשת כתב האישום הנוסף נגדו. לנוכח האמור, המבקש טוען כי יש להמיר את עונשו לשישה חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות, ולצורך כך, מבקש הוא להורות על עריכת תסקיר שירות מבחן עדכני בעניינו.

דין הכרעה

6. אין בידי להיעתר לבקשת רשות הערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן המקרה מעלה סוגיה או טענה בעלת חשיבות כללית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). עניינה של הבקשה הוא חומרת העונש. טענות לעניין זה אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור אלא במקרים חריגים (בר"ע 2853/91 פלוני נ' מדינת ישראל (13.8.1991)). המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים.

7. העונש שנגזר על המבקש אינו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אותן הוא ביצע. כבר ציינתי בעבר ברע"פ 2718/04 אבו דאחל נ' מדינת ישראל (29.3.2004) כי:

"הסכנה הטמונה בעבירה החמורה של החזקת נשק מצדיקה הטלת עונשי מאסר לריצוי בפועל גם על מי שזו עבירתו הראשונה. בבוא בית-המשפט לשקול את הענישה בעבירות מסוג זה, עליו לתת משקל נכבד יותר לאינטרס הציבורי ולצורך להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות דומות, על פני הנסיבות האישיות של העבריין".

8. הטענות אותן מעלה המבקש בבקשה זו, נבחנו בערכאות שדנו בעניינו ולא מצאתי מקום לתת רשות ערעור כדי לדון בהן פעם נוספת. השיקולים עליהם מצביע המבקש ובכללם גילו הצעיר, נסיבותיו האישיות, ועברו הפלילי הנקי, לא נעלמו מעיניו של בית משפט השלום וניכר כי הוא נדרש להם בגזר דינו. אשר להפסקת הקשר עם שירות המבחן, כפי שנקבע על ידי בית המשפט המחוזי, מעיון מהתסקיר האחרון שהוגש בעניינו של המבקש עולה כי הוא ביקש להפסיק את הקשר משום שהוא חש אחריות כלפי העסק המשפחתי שעבד בו וכן משום שהוא לא חש צורך טיפולי. כך לא עולה מתסקיר שירות המבחן כי הגשת כתב האישום הנוסף נגדו היא שמנעה ממנו להמשיך את הקשר עם שירות המבחן. לבסוף, אין בידי לקבל את טענת המבקש לפיה הפנייתו "פעמיים" לממונה על עבודות שירות יצרה אצלו הסתמכות שיש בה כדי לגבור על שיקולי הענישה האחרים. ראשית, משום שהמבקש היה מודע לעובדה כי הפנייתו לממונה על עבודות שירות מקורה בטעות סופר, וכי החלטת בית המשפט לקבל את המלצת הממונה על עבודות שירות,

נעשתה לאחר שזה כבר פגש אותו. שנית, לא פעם נקבע בבית משפט זה כי כל עוד בית המשפט לא גזר את עונשו של הנאשם אין ההפניה לממונה, כשלעצמה, מצדיקה את היווצרותה של ציפייה או הסתמכות כלשהי לעניין טיב או היקף העונש (ע"פ 8704/08 הייב נ' מדינת ישראל, פסקה 10(23.04.2009)).

סוף דבר, בקשת רשות הערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, ט"ז באלול התשע"ד (11.9.2014).

שׁוֹפֵט